

17. 12. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Tichá společnost - praktický způsob financování podnikání?

Institut tiché společnosti je v českém právním prostředí zakotven již delší dobu. Nejedná se ovšem o další formu obchodní korporace, ale o druh synallagmatického závazkového vztahu, který vzniká na základě smlouvy mezi tichým společníkem (fyzickou či právnickou osobou) a podnikatelem. Tento smluvní typ byl obsažen již v ustanovení § 673 obchodního zákoníku č. 513/1991Sb, ale s novou soukromoprávní úpravou zákona č. 89/2012Sb, občanský zákoník (dále jen „NOZ“), vstoupila dne 1. 1. 2014 v účinnost ustanovení § 2747 až § 2755, která by mohla pomoci využití tohoto institutu rozšířit, neboť určitá práva a povinnosti subjektů vztahu zpřesňují.

Zaváže-li se tichý společník ke vkladu, kterým se bude po celou dobu trvání smlouvy podílet na výsledcích podnikání, a je-li naproti tomu podnikatel povinen vyplácet tichému společníkovi podíl na zisku, vzniká mezi nimi smluvní závazkový vztah, a to tiché společenství. K větší transparentnosti a právní jistotě těchto vztahů byla dříve obligatorně vyžadována písemná forma, od čehož NOZ ustupuje a koncepčně se přiklání k **bezformálnosti** soukromoprávních vztahů a k platnému a účinnému uzavření smlouvy postačuje forma ústní.

Podnikatelem je myšlen nejširší možný okruh osob, který NOZ za podnikatele považuje. Mohou to být jak osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění, tak obchodní korporace zapsané v obchodním rejstříku.

Jak vztah funguje? Tichý společník vloží do podnikání jiné osoby vklad a jako protihodnotu obdrží **podíl na zisku** podnikatele, který se ovšem nutně pojí s rizikem podílu na případných **ztrátách**, ovšem maximálně do výše vkladu tichého společníka. Podíl na ztrátě smluvně vyloučit nelze, jednalo by se o zdánlivé, tj. nicotné jednání. Vykáže-li tedy podnikatel za účetní období ztrátu, vklad společníka se o jeho podíl na ztrátě sníží. Dosáhne-li podíl na ztrátě výši celého vkladu, jeho účast na podnikání a tím i závazek ze smlouvy o tiché společnosti zaniká, ledaže by se sám rozhodl podíl na ztrátě uhradit, anebo svůj vklad o tuto částku doplnit.

Neupraví-li si smluvní strany **právní režim předmětu vkladu** odlišně, platí, že k nemovité věci nabývá podnikatel užívací i požívací právo, tedy právo přivlastňovat si užitky věci, bez ohledu na to, zda se jedná o tzv. plody přirozené nebo plody civilní. Je-li např. vkladem dům s bytovými jednotkami, které jsou předmětem nájmu, má podnikatel právo na užitky z této věci plynoucí, tedy na pravidelně se opakující částku nájemného. U ostatních vkladů platí vyvratitelná právní domněnka, že podnikatel k předmětu vkladu nabyt vlastnické právo.

Tichý společník **právo nahlížet** do obchodních dokladů a účetních záznamů podnikatele, aby mohl získat přehled o samotném podnikání, jelikož sám na jeho chod přímý vliv nemá. Ze znění ustanovení

§ 2749 vyplývá, že toto právo může být smluvně omezeno. Pokud by však tichý společník prokázal rozumný důvod se domnívat, že tyto doklady nejsou vedeny správně nebo poctivě, k takovému omezení se nepřihlíží.

Tichý společník se může podílet na veškerém podnikání podnikatelského subjektu nebo **účast smluvně omezit jen na provoz některého ze závodů** podnikatele. Poté bude jeho podíl na zisku a ztrátě určen dle výsledků podnikání konkrétní části obchodního závodu.

Pokud je podnikatelem obchodní korporace, vztahuje se na její podnikání a organizaci i zákon o obchodních korporacích č. [90/2012](#) Sb., proto je třeba zohlednit i ustanovení § 34, kde je stanoveno, že **podíl na zisku** obchodní korporace **lze rozdělit toliko mezi společníky, ledaže společenská smlouva určí jinak**. Toto ustanovení má nepochybně sloužit k zprůhlednění nakládání se ziskem, ale mohlo by ohrozit samotnou podstatu institutu tichého společníka. Ten zpravidla nemá zájem na publicitě svého vkladu. Proto postačí, bude-li ve společenské smlouvě generální klauzule o možnosti rozdělení zisku i mezi tiché společníky, aniž by byl tento konkrétně jmenován.

Je-li jednou ze stran smlouvy o tichém společenství kapitálová společnost, vyžaduje se k její platnosti **schválení nejvyšším orgánem společnosti**, to je valnou hromadou. U osobních společnostech musí smlouvu schválit všichni společníci.

Za závazky vzniklé z podnikání, tichý společník neodpovídá. Podnikatel je z nich zavázán sám. Pokud ovšem tichý společník vystoupí z anonymity, **ručí** za dluhy podnikatele, protože rozhodnutí třetích osob o uzavření smlouvy s podnikatelem může fakt, že se konkrétní osoba - tichý společník na podnikání byť jen finančně podílí, značně ovlivnit. Proto toto ustanovení k ochraně třetích osob nelze platně vyloučit. Jde o případy, kdy je jméno tichého společníka obsaženo ve jménu, popř. obchodní firmě, podnikatele nebo prohlásí-li tichý společník vůči osobě, s níž hodná podnikatel uzavřít smlouvu, že podniká společně s podnikatelem.

Obligační vztah mezi podnikatelem a tichým společníkem zaniká v případech stanovených zákonem či smlouvou. Jak již bylo řečeno výše, dosáhne-li podíl na ztrátě tichého společníka výši jeho vkladu, tiché společenství zaniká, pokud jej tichý společník sám ze své vůle neodvrátí. Dále vztah zaniká výpovědí jedné ze stran, u které je dispozitivně stanovena šestiměsíční výpovědní lhůta, ukončením samotného podnikání nebo zrušením konkurzu jedné ze stran smluvního vztahu po splnění rozvrhového usnesení, zrušením konkurzu proto, že jejich majetek je zcela nepostačující, anebo zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku.

Poté, co tichá společnost zanikne, vydá podnikatel bez dalšího tichému společníkovi jeho vklad snížený/zvýšený o podíl na výsledku podnikání.

Smlouva o tichém společenství tak nabízí podnikatelům další právní možnost, jak zapojit třetí osoby do svého podnikání. Je samozřejmě otázkou, jestli nová právní úprava povede k většímu využití tohoto institutu.

Mgr. Tereza Leníčková,
advokátní koncipientka

[Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: paha@dhplegal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)